
КОНСУЛЬТАТИВНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ І ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА У ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ

ВИКЛАД ФАКТІВ № 3

ХАРКІВСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

Харків
«ФОРІО»
2004

Друге видання

Ця публікація здійснена за фінансової підтримки Європейського Союзу. За зміст публікації відповідає лише Харківська правозахисна група, і його ні за яких обставин не можна вважати таким, що відбиває позицію Європейського Союзу
This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of Kharkiv Human Rights Protection Group and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union

Консультативне обслуговування і технічна допомога у галузі прав людини. Виклад фактів / Харківська правозахисна група. – Харків: Фоліо, 2004. – 14 с.

© С.Ю.Захаров, упорядкування, 2004
© Харківська правозахисна група, 2004
© Б.С.Захаров, художнє оформлення, 2004

ВСТУП

Серед цілей та принципів Організації Об'єднаних Націй, викладених у Статусі, містяться, зокрема, й такі: підтримка Міжнародного миру й безпеки, розвиток дружніх відносин між націями і здійснення міжнародного співробітництва у розв'язанні міжнародних проблем економічного, соціального, культурного й гуманітарного характеру, а також заохочення поваги до прав людини й основних свобод. Усвідомлюючи, що Організація Об'єднаних Націй /ООН/ також має бути місцем, де узгоджуються зусилля народів для досягнення цих спільних цілей, Генеральна Асамблея ухвалила в 1955 році забезпечити програми технічно в галузі прав людини, яка названа «Консультативні послуги в галузі прав людини».

Через тридцять років після прийняття цієї резолюції, у якій недвозначно визнано, що «технічна допомога, яка подається шляхом міжнародного обміну технічними знаннями на засадах міжнародного обміну технічними знаннями на засадах міжнародного співробітництва, є одним із засобів, з допомогою яких можна сприяти виконанню таких завдань Організації Об'єднаних Націй, що відносяться до прав людини, вказаних у Статуті та Загальній декларації прав людини». Ретроспективний погляд також дозволяє констатувати, що хоча чимало вже зроблено, майбутній діяльності слід давати велику підтримку, аби забезпечити ширший розвиток прав людини в той час, коли міжнародне співтовариство відзначає сорокову річницю Загальної декларації прав людини.

Завдяки створенню Фонду добровільних внесків для подання консультативних послуг Центр прав людини, що є координаційним у системі Організації Об'єднаних Націй у цій галузі, матиме додаткові ресурси для задоволення потреб, що постійно зростають. Нещодавно Центр розпочав реорганізацію, щоб знищити механізм подання консультативних послуг і технічно допомоги. Зміцнюючи цей елемент програми Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини, Центр прагнув сприяти створенню національних інфраструктур, необхідних для здійснення міжнародних норм та документів.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Консультативне обслуговування було розпочате 1955-го року, відповідно до резолюції 926/X/ Генеральної Асамблеї, після періоду діяль-

ності Комісії з прав людини. головною метою, з часу створення у 1946 році, була розробка Міжнародної Хартії прав людини, яка б включала Загальну декларацію, яка містить основоположні норми стосовно всіх людей, прийняту у 1948 році, і два Міжнародні пакти обов'язкові юридичні документи. Ця резолюція Генеральної Асамблеї включила до широко програми консультативного обслуговування в галузі прав людини запропоновану Комісією, економічною і Соціальною Радою, види діяльності, які вже здійснювалися у 1053-у та 1954-у роках, вони стосуються технічної допомоги в інших, суміжних, галузях, таких, як розвиток та забезпечення прав жінок, боротьби з дискримінаційними заходами та захистом меншин, а також свободи інформації .

Останнім часом, після періоду, що характеризувався зростанням інтересу держав учасниць до цієї програми, протягом якого, однак, виділення коштів на здійснення значно скоротилося, компетентні органи Організації Об'єднаних Націй підкреслили значення програм консультативного обслуговування і підтвердили, що слід підтримувати і розвивати. Вони прийняли ряд резолюцій, які визначили стратегію вирішення конкретних проблем, з якими зіткнулися держави і для яких консультативне обслуговування могло б бути корисним.

З метою створення і зміцнення національних інститутів, покликаних захищати і заохочувати права людини, органи Організації Об'єднаних націй повідомили уряди про те, що вони мають можливість звертатися за допомогою експертів або до таких видів діяльності, які можуть бути розгорнуті в межах програми консультативного обслуговування й технічної допомоги, щоб сприяти їм у створенні необхідних інфраструктури, які б відповідали міжнародним нормам. Крім того було вказано на потреби великої кількості держав у технічній допомозі з метою зміцнення їхніх юридичних інститутів.

Щоб передбачити додаткову фінансову допомогу для всіх цих конкретних видів діяльності, спрямованих на здійснення конвенцій та міжнародних угод, що стосуються прав людини, комісія з прав людини, у відповідності до рішень Економічно Соціальної Ради, уповноважила Генерального секретаря заснувати у 1987 році Фонд добровільних внесків для консультативного обслуговування і технічної допомоги в галузі прав людини. Ряд урядів та неурядових організацій скористалися цією нагодою, щоб підтримати Програму, зробивши добровільні внески до цього Фонду.

Щороку Генеральний секретар подає комісії з прав людини доповідь. З часу заснування Фонду у 1987-у році Генеральний секретар має включати до цієї щорічної доповіді питання, що стосуються використання та розподілу коштів, відділених спеціально на консультативне обслуговування й подання практично допомоги в галузі прав людини.

ЕЛЕМЕНТИ ПРОГРАМИ

З 1955 року Генеральна Асамблея уповноважила Генерального секретаря вживати заходів для подання трьох видів допомоги, які були доповнені у 1967 році регіональними програмами, а у 1985 році національними курсами з інформації та/або професійно підготовки:

- А. Консультативні послуги експертів;
- В. Стипендії для навчання або стипендії для підвищення кваліфікації;
- С. Всесвітні та регіональні семінари;
- Д. Регіональні або національні курси підготовки.

Рішення про подання допомоги і про те, на яких умовах вона має подаватися, приймає Генеральний секретар. Для цього він враховує найбільш гострі проблеми регіонів, що розвиваються. Допомога подається тільки за згодою зацікавлених урядів на хні прохання. Ця допомога може подаватися у будь-якому питанні з галузі прав людини, й зацікавлений уряд має визначати, яку допомогу він хотів би отримати. Осіб, яким подається стипендія для навчання або для підвищення кваліфікації, обирає Генеральний секретар, виходячи з позицій уряду.

А. КОНСУЛЬТАТИВНІ ПОСЛУГИ ЕКСПЕРТІВ

Перший вид подання допомоги урядам було розроблено у перші роки здійснення програми. Тим часом, незважаючи на рекомендації комісії, порівняно мало країн до сьогодні висловили бажання скористатися послугами експертів, передбаченими у програмі з часу заснування.

В останні роки Комісія просила Генерального секретаря подавати консультативні послуги новим урядам країн, які пережили період порушень прав людини, у вжитті необхідних заходів для відновлення можливості у повній мірі користуватися правами людини й основними свободами. Цей новий підхід комісія використовує в ситуаціях, коли вважає, що в країні, де лише недавно припинилися грубі порушення прав людини, відбулися важливі зміни. Це стосується, передусім, Боліві /1083 рік/, Гватемали /1987 рік/, Екваторіально Гвіне /1980 рік/, Гаїті /1987 рік/, Уганди /1981 рік/, Центрально Гвіне /1981 рік/. Комісія й раніше, протягом багатьох років, розглядала становище в усіх цих країнах, а також у тих районах світу, де таке становище виникало, з точки зору порушень прав людини й основних свобод або а/за допомогою конфіденційно процедури

1503 /XIVIII/; /Гаїті/ в/за допомогою публічних дебатів /Гватемала/; або с/ шляхом сполучення обох процедур, конфіденційної та публічно /Болівія, Екваторіальна Гвінея, Уганда, Центральноафриканська республіка/. Таким чином відбувся перехід від спеціально процедури розгляду ситуацій, стосовно порушень у цих країнах, до більш гнучкої процедури встановлення прямих контактів експертів, призначених Генеральним секретарем для допомоги урядам у відновленні прав людини. Слід особливо підкреслити зв'язок, що встановився протягом останніх років між правами людини і розвитком, який простежується у більшості таких прохань про подання допомоги, які включені до програм консультативних послуг.

Рекомендації щодо подання консультативних послуг урядам, що стикаються з деякими певними проблемами у застосуванні міжнародних норм, можуть надходити також (наприклад, у випадку з Угандою) від спеціальних доповідачів.

Інший вид допомоги, який Центр прав людини може подавати в межах консультативних послуг, знайшов своє відображення у послугах експерта з подання допомоги уряду Гвінеї у виконанні його обов'язків щодо підготовки доповідей відповідно до міжнародних конвенцій про права людини, зокрема, Пакт про громадянські і політичні права. У відповідності з проханням гвінейському уряду, експерт у 1985 році зустрівся з відповідальними посадовими особами ряду міністерств і Верховного суду з тим, щоб Інформувати х про вказівки Комітету прав людини стосовно доповідей і подати їм допомогу у підготовці та представленню доповіді Гвінеї про виконання Пакту.

V. СТИПЕНДІ ДЛЯ НАВЧАННЯ І СТИПЕНДІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІ

Ці стипендії надаються кваліфікованим кандидатам, які займаються у своїх країнах виконанням важливих функцій, що стосуються заохочення й захисту прав людини. Вони призначені для розширення їхніх знань і професійного досвіду. Ці стипендії що надаються на короткий час, тримають кандидати, визначені державами учасницями. При обрані кандидатів переваги надаються особами, які займають відповідальні пости у галузі прав людини.

Генеральний секретар у межах фінансових ресурсів, що їх має, прагне бути максимально забезпечити можливий розподіл стипендій між представниками різних націй.

Серед кандидатів, що їх призначають держави-учасниці і які отримують стипендію, є: судді, відповідальні працівники міністерств юстиції, внутрішніх справ, оборони, праці, соціальних питань, інспектори поліції, члени юридичних органів, неурядових організацій, адвокати, викладачі університетів.

Більшість стипендій для проведення спеціальних досліджень, що стосуються таких аспектів, як: виконання діючих судових та адміністративних процедур, розробки нових законодавчих документів, внесення змін у діючі закони, національні інститути, які уповноваженні заохочувати і захищати права людини. В останні роки уряди просили стипендії на підготовку співробітників, які б відповідали за складання періодичних доповідей, що їх держава-учасник міжнародних конвенцій у галузі прав людини має подавати міжнародним органам, створеним відповідно до цих угод. Щодо судочинства, то уряди просили надати кандидатам можливість вивчати за кордоном питання, що стосуються, зокрема, таких: використання законодавчих актів хабеас-корпус; належних методів забезпечення права звинувачуваного невідкладно стати перед судом; захисту прав людини при проведенні попереднього слідства у випадку здійснення кримінального правопорушення; допиту підозрюваних або звинувачуваннях і їх права зустрітися зі своїми адвокатами, членами сімей та друзями.

До тих питань, що розглядалися, також відносяться: захист прав певно категорії осіб; таких як біженці, робітники-мігранти, діти. До іншої категорії тем, що їх вивчають стипендіати, належать: системи звернення до судової та іншої допомоги у випадках зловживання адміністративною владою /державні ради, адміністративні суди, комітети прав людини/.

Центр прав людини разом із компетентними службами Організації Об'єднаних Націй останнім часом розпочав організацію більш структурно оформлених програм, які дозволяють кандидатам займатися на курсах, що їх влаштовують регіональні інститути з галузі прав людини, такі як Міжнародний інститут прав людини у Страсбурзі /Франція/, Міжамериканський інститут прав людини у Сан-Хосе /Коста-Ріка/. Ці програми, що мають більш академічний характер, доповнюються, при можливості, практичною діяльністю, яка складається з: а/участі в роботі органів Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини; в/близького знайомства в Центрі прав людини /Женева/ з роботою, що здійснює Секретаріат Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини.

Із часу заснування програми консультативного обслуговування у 1955 році було виділено понад 800 стипендій. Однак, ці стипендії розподілялися неоднаково у різні періоди. До 1961 року було виділено лише дві стипендії. Тепер у середньому протягом року виділяється 30 стипендій. У 1987 році, наприклад, з 64 заявок отриманих Генеральним Секретарем від урядів, було задоволено 31, стипендії виділено кандидатам з 29 різних країн. Розподіл наданих стипендій по географічних регіонах протягом 1956-1987 рр. був приблизно таким: Африка /25,5%/, Латинська Америка /16%/, Азія /36,5%/, Східна Європа /10%/, Західна Європа та інші країни /10%/.

С. ВСЕСВІТНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СЕМІНАРИ

Ці семінари являють собою важливу частину програми консультативного обслуговування галузі прав людини. Протягом 20 перших років існування програми вони були хребтом. Ці семінари завжди носять дуже важливий пропагандистський характер, як, приміром, регіональні семінари, які протягом 1988 року проводились у всьому світі з нагоди 40-ї річниці з дня прийняття Загальної декларації прав людини. Втім, протягом останніх років ці цикли досліджень все більше замінюються навчальними курсами вужчого характеру й мають на меті конкретніші цілі.

До квітня 1988 року було влаштовано 67 семінарів, серед яких 27-міжнародних або міжрегіональних, а 40 регіональних. Кандидатури учасників визначаються урядами, однак призначення підтверджує Генеральний секретар. Як висококваліфіковані фахівці, учасники семінарів займають ключові пости у своїх країнах. До їх числа належать міністри, генеральні прокурори, судді спеціальних судів, відповідальні посадові особи, директори журналів та ін. Ці семінари дають можливість експертам обмінятися досвідом та знаннями, спрямованими на стимулювання осмислення та усвідомлення проблем, пов'язаних і заохоченням і захистом прав людини. Вони відбуваються у неофіційній атмосфері.

Після завершення семінарів, публікуються звіти про їх роботу. У них також беруть участь органи Організації Об'єднаних націй, зацікавлені у певних темах спеціалізовані інститути, а також неурядові організації, як мають консультативний статус при Економічній Соціальній Раді.

Ці міжнародні або міжрегіональні семінари проводилися в усіх регіонах, третина них відбулася у відділенні Організації Об'єднаних націй у Женеві. У багатьох /10 з цих семінарів розглядалися питання, що стосуються расової дискримінації та апартеїду / а також питання, пов'язані з релігійною терпимістю та забобами/. Якщо додати до цих семінарів й ті, на яких розглядалися питання, що стосуються меншин та робітників-мігрантів, а також умов жінок, то можна сказати, що більшість цих циклів досліджень на світовому рівні були спрямовані на розгляд питання про дискримінацію. Серед інших важливих тем, що стосуються молоді; застосування міжнародних норм і національних інститутів.

Із 40 регіональних семінарів, що відбулися між 1957 та 1987 роками, 10 пройшли в Африканських країнах, 7 у країнах Латинської Америки, 11 в Азії, 5 у країнах Європи, 7 у Західній Європі та інших країнах. Семінари про становище жінок /12/ займали важливу частину програми до 1973 року. З того часу вони більше не проводилися в межах програми консультативного обслуговування; їх організував Центр соціального розвитку та гуманітарних проблем Організації Об'єднаних Націй.

Крім цих семінарів програма здебільшого стосується прав людини у судочинстві. Проводилися семінари із захисту прав людини у кримінальному судочинстві; із забезпечення правового захисту від протиправних актів або зловживання адміністративною владою; з процедури ампаро та хабеас-корпус та інших аналогічних аспектів правового захисту. На цих семінарах була представлена інформація про спеціальні інститути, що діють у деяких країнах, таких як омбудсмен /парламентський комісар/, і вони сприяли створенню такого інституту в інших країнах.

З нашого боку, регіональні семінари, що проводилися в Африці з метою заохочення регіональних заходів, сприяли прийняттю Африканської хартії прав людини і народів 1981 року, що набула чинності у 1986 році внаслідок чого у 1987 році створено Регіональну африканську комісію.

D. РЕГІОНАЛЬНІ ЧИ НАЦІОНАЛЬНІ КУРСИ ПІДГОТОВКИ

З 1972 року було створено шість курсів із підготовки в галузі прав людини у судочинстві відповідно до рішення Комісії, прийнятого у 1967 році /резолуція 17 /XIII//, що містило прохання до Генерального секретаря розглянути можливість організувати регіональні курси з прав людини. Ці курси мали на меті ознайомити високопоставлених службовців та експертів урядів із законодавством та адміністративною практикою й процедурами і інших країн у галузі прав людини. Вони також дозволили обмінятися думками у питаннях права й практики стосовно захисту прав людини у кримінальному судочинстві. Більша частина учасників були судді, юристи, службовці поліції. Два таких курси проведено в Австралії /1976, 1981 р.р./ два інших у Японії /1972 та 1977 р.р./, один у Єгипті /1973/ й ще один курс Коста-Ріці /1975/.

Перший курс з підготовки спеціалістів для викладання прав людини (на виконання резолюції Комісії) було проведено у Бангкоку /Таїланд/ у 1987 році за участі представників 19 країн регіону Азі та Тихого океану. Це курс мав на меті ознайомити високопоставлених службовців цих 19 країн, уповноважених керувати навчальними програмами й забезпечувати навчальні матеріали з відповідною інформацією в галузі прав людини. Він дозволив обмінятися результатами досвіду, виявити проблеми і розповсюдити інформацію серед учасників. Учасників курсу також було поінформовано про зусилля Організації Об'єднаних Націй у справі заохочення і захисту прав людини. В ході курсу головна увага приділялася питанню щодо навчання школярів. Однак, учасники виявили й інші, нешкільні групи, які могли б мати користь від такого навчання.

У 1987 році в межах програми консультативного обслуговування у Сан-Хосе /Коста-Ріка/ було організовано навчальний курс із складання й подання національних доповідей про виконання положень документів

Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини. Цей курс було призначено для 11 Іспаномовних країн Центрально Америки і Карибського басейну. Передусім, він мав на меті підготовку службовців національних адміністративних органів 11 держав-учасниць більшості з цих міжнародних документів, уповноважених готувати й складати національні періодичні доповіді. Ці доповіді подаються органам, створеним відповідно до угод мають містити у собі дані про вживані урядами заходи щодо виконання зобов'язань передбачених у ратифікованих ними документах.

У зв'язку з набранням чинності нових документів, які містять зобов'язання держав-учасниць щодо подання періодичних доповідей міжнародному органу, уповноваженому спостерігати за виконанням вказаних документів, і з урахуванням все більшої кількості держав, що стають учасниками цих конвенцій, на рівні усіх цих контролюючих органів більшість доповідей не було подано урядами. У 1983 році Генеральний секретар рекомендував Генеральній Асамблеї /A/38/339/ подавати необхідну технічну допомогу тим державам, які потребують і звертаються з проханням про неї. Він також рекомендував поліпшити координацію між різними контролюючими органами, уповноваженими здійснювати міжнародний контроль за виконанням міжнародних документів. Через рік на прохання Асамблеї, голови більшості контрольних органів, створених відповідно до Конвенції, зустрілися, щоб обговорити цю проблему. У їхній доповіді /A/39/484/ Генеральному секретареві було рекомендовано передбачити в межах програми консультативного обслуговування регіональний курс для осіб, які займаються підготовкою або поданням періодичних доповідей.

У районі Карибського басейну у 1985 році було організовано навчальний курс з підготовки та подання доповідей про виконання міжнародних конвенцій. За цією темою було організовано ще три аналогічних курси /у 1968 році в Дакарі для франкомовних африканських країн/; у 1986 році в Манілі для азійських країн; у 1987 році в Лусаці для англійськомовних африканських країн/. Навчальний курс у Коста-Ріці Вписується у межі цієї ж програми.

У відповідності до резолюції 1985/26 Комісії з прав людини, у якій рекомендується при поданні технічної допомоги приділяти увагу організації інформаційно діяльності та/або курсів підготовки для відповідних державних службовців у певній країні, Центр організував у співробітництві з бразильською владою національні навчальні курси із здійснення положень міжнародних документів Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини. На цих курсах навчалися службовці багатьох міністерств, члени конгресу, судді, службовці поліції та ін., а також посадові особи неурядових організацій. Дозволивши краще познайомитися із положеннями, що стосуються міжнародних норм, ці курси дали можливість виявити прогалини в галузі застосування на національному рівні. Водночас вдалося також намітити заходи, необхідні для виправлення становища, що скла-

лося зокрема краще скоординувати діяльність різних установ, які відповідають за застосування міжнародних документів у галузі прав людини.

На прохання тоголезької влади у квітні 1988 року в Ломі /Того/ Центр організував курси для 13 членів нещодавно створено національно комісії з прав людини, а також для суддів, адвокатів, викладачів університетів, службовців та інших посадових осіб, які займаються захистом та заохочуванням прав людини. Ці курси є частиною практично діяльності, рекомендовано органами ООН з метою зміцнення національних інститутів, які займаються захистом і заохоченням прав людини. Кінцевою метою такої діяльності є подання допомоги урядам у створенні інфраструктур, які могли б застосувати на національному рівні положення конвенцій Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини. На кусах основна увага приділялася використанню на міжнародному рівні міжнародних норм у галузі прав людини, які містяться в документах Організації Об'єднаних Націй, зокрема, у судочинстві й ролі поліції у захисті прав людини.

Додаткові навчальні курси для представників португаломовних країн відбулися у Лісабоні /Португалія/ і для представників арабських країн у Тунісі /Туніс/. У Москві планується проведення курсів для східноєвропейських країн, а у Сан-Ремо /Італія/ курси для центрально країн. Наприкінці року навчальні курси будуть також організовані в Гватемалі і на Філіппінах. У вересні в Мілані /Італія/ відбувся європейський семінар, присвячений 40-й річниці Загально Декларатії прав людини.

НА ШЛЯХУ ДО ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ НОРМ

Здійснення програми консультативного обслуговування у лютому 1888 року на 44-й сесії Комісії з прав людини, що відбулася у Палаці Націй у Женеві, стало темою доповіді Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй. Стислий огляд майбутньої діяльності за програмою, проведений з цього приводу, свідчить у межах загального плану.

Серед безпосередніх цілей консультативного обслуговування у галузі прав людини, подання практичної допомоги державам у здійсненні міжнародних конвенцій, що стосуються прав людини, комісія відводить чільне місце в резолюції, яка закликає збільшити кількість стипендій для осіб, безпосередньо пов'язаних з реалізацією вищезгадуваних конвенцій.

Компетентним органам Організації Об'єднаних Націй також було запропоновано більше висувати пропозицій стосовно здійснення програм консультативного обслуговування. Спеціальним доповідачам і представникам Комісії, а також Робочій групі з насильницьких або недобровільних

зникнень крім того було запропоновано повніше інформувати уряди про можливості, які їм надаються у використанні коштів, передбачених у межах програми консультативного обслуговування. Урядам також було запропоновано ширше використовувати надані їм Організацію Об'єднаних Націй можливості організувати на свій розсуд інформаційну діяльність та/або навчальні курси на національному рівні для державних службовців по здійсненню міжнародних норм у галузі прав людини.

Ці курси, призначені також для державних службовців і будь-яких інших осіб, які займаються заохоченням та захистом прав людини, дають можливість отримати підготовку і взяти участь в обміні інформацією в галузі прав людини.

За цих умов діяльність, якою займається Центр прав людини Організації Об'єднаних Націй з метою заохочення і захисту цих прав, могла б знайти конкретне відображення в межах програми консультативного обслуговування, розширено таким чином, щоб: сприяти ознайомленню з міжнародними нормами і їх розумінню; полегшити виконання міжнародних документів і подати ефективну допомогу урядам у створенні національних центрів заохочення і захисту визнаних на міжнародному рівні норм у галузі прав людини.

Такі цілі повинні являти собою інтерес для всіх країн й охоплювати різні цільові групи, причому ці групи можуть бути охоплені у межах єдиного комплексу, що складається з шести підпрограм, об'єднаних чітким планом. Кожна підпрограма повинна вміщувати елементи інформування і розповсюдження документів із галузі прав людини.

У своїй доповіді Генеральний секретар назвав шість таких підпрограм:

Підпрограма 1: Регіональні семінари в регіонах, де багато держав не є учасниками основних документів. У даному випадку слід обирати теми, які дозволяють поглиблювати і розповсюджувати знання про всі такі, що охороняються, громадянські, політичні, економічні, соціальні та культурні права; при цьому кінцевою метою є повне приєднання до основних міжнародних документів у галузі прав людини.

Підпрограма 2: Навчальні курси з основних документів у галузі прав людини, передусім, для держав-учасниць. Темою цієї підпрограми повинні бути зобов'язання, що випливають із здійснення документів: заходи конституційного, законодавчого й адміністративного характеру із застосування документів; судочинство; складання доповідей тощо.

Підпрограма 3: Консультативні послуги експертів і технічна допомога в галузі прав людини. Головне завдання полягає у поданні допомоги урядам у створенні необхідних інфраструктур, які б відповідали міжнародним нормам у галузі прав людини. Ця підпрограма, зокрема, могла б фінансуватися з Фонду добровільних внесків і передбачити подання безпосередніх технічних послуг експертів та інших видів допомоги.

Можна було б висунути пропозиції до проектів, зокрема, на основі пропозицій, сформульованих органами, які займаються правами людини, робочі групи, спеціальні доповідачі; пропозиції, що також урахували б національні програми, розроблені відповідно до рекомендацій спеціальних доповідачів. Неурядові організації могли б співробітничати у здійсненні проектів або робити у їх здійснення свій внесок.

Підпрограма 4: Щорічне виділення стипендій офіційним кандидатам, які у своїх країнах виконують функції, безпосередньо пов'язані з правами людини, членами національних комісій з прав людини і відповідними національними неурядовими організаціями. В межах цієї підпрограми можна було б щороку виділяти стипендії особам, які в ході семінарів або навчальних курсів у галузі прав людини, виявляють великий інтерес і здатні сприяти досягненню прогресу в галузі прав людини у власних країнах. Усі стипендіати перший та останній тиждень занять на курсах, які тривають 5-6 тижнів, проводять у Центрі прав людини.

Підпрограма 5: Здійснення регіональних заходів у регіонах, де їх ще бракує. Для досягнення цієї мети слід організувати семінари, які використовують знання і досвід інститутів у галузі розвитку Організації Об'єднаних Націй у відповідних регіонах, а також уроки, одержані завдяки заходам, які вже проводилися в інших регіонах. У межах цієї підпрограми слід подати допомогу у здійсненні, з одного боку, рекомендацій, прийнятих на цих семінарах, а з іншого резолюції Генеральної Асамблеї і Комісії з прав людини щодо створення регіональних центрів депозитаріїв документів Організації Об'єднаних Націй у галузі прав людини. Також буде подаватися допомога з метою створення регіональних інститутів з підготовки і спеціалізації в галузі прав людини. Призначення регіональних радників у галузі прав людини може виявитися корисним механізмом, який варто добре вивчити.

Підпрограма 6: Національні інститути. Слід організувати регіональні семінари або курси підготовки з метою створення ефективних національних інститутів, включаючи неурядові організації, уповноважені заохочувати і захищати права людини у контексті національного законодавства. Якщо такі інститути вже існують, слід прагнути до підвищення їх ефективності, незалежності і компетентності, а також до зміцнення їх ролі як центрів координації розповсюдження документів, що стосуються прав людини, і каталізаторів інших видів інформаційної діяльності в галузі прав людини.

Наукове видання

**КОНСУЛЬТАТИВНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ
І ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА
У ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ**

ВИКЛАД ФАКТІВ № 3

Відповідальний за випуск і редактор *Євген Захаров*

Коректор *?????????*

Комп'ютерна верстка *Олег Мірошніченко*

Підписано до друку *???.??.*2004

Формат 60 x 84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Тип Таймс

Друк офсетний. Умов. друк. арк. *??,??* Умов. фарб.-від. *??,??*

Умов.- вид. арк. *??,??* Наклад 1000 прим.

Розповсюджується безкоштовно

Харківська правозахисна група

61002, Харків, а/с 10430

ТОВ «Видавництво Фоліо»

61057, Харків, вул. Донець-Захаржевського, 6/8

Надруковано на обладнанні Харківської правозахисної групи

61002, Харків, вул. Іванова, 27, кв. 4